

Povijest medicine i medicinske znanosti u 17. i 18. stoljeću

Puštanje krvi kao liječenje

- Puštanje krvi, zahvat kojim se iz organizma vadi manja ili veća količina krvi radi liječenja.
- Lokalno puštanje krvi provodilo se s pomoću pijavica ili stavljanjem kupica (vanatuze) na suhu ili lagano urezanu kožu.
- Obično se puštalo 150 do 500 ml krvi.
- Zbog nemoći ondašnje medicine, puštanje krvi i klistir su u 17. st. postali glavni terapijski zahvati.
- Za tretiranje kolere puštala se krv. Da bi bili sigurni da je osoba izvan životne opasnosti ili opasnosti od zaraze, puštala se krv toliko puta za redom dok se osoba nije onesvijesila.
- Nekada su ljudi umrli od previše puštanja krvi.
- Arterije su stiskali i cijedili iz njih koliko god su još mogli izvući krvi.
- Hripavac je isto tretiran puštanjem krvi. "Što se ranije krene s puštanjem krvi i što više krvi pusti, to bolje". Romberg, 1853.
- Kaže se da je Dr. Broussais (1722-1838) prolio više krvi tijekom svoje karijete nego što je proliveno u Napoleonovim ratovima. On se zalagao da bude kažnjivo djelo ako doktori ne puštaju krv pacijentima. Nadimak mu je bio "medicinski Robespierre".
- Na nabavku pijavica u bolnicama se trošilo više novaca nego na lijekove. 10-60 pijavica se postavilo na zahvaćeno mjesto, gdje su bile zahvaćene dok nisu otpale s tijela, nabubrene od krvi koje su se pohlepno napile s tijela. Nakon terapije pijavicama, osobe su bile slabe, nemoćne, pa su se teško mogle boriti protiv bolesti.
- Uzgoj pijavica je bio najuspješniji posao u 19. stoljeću. Francuska je samo 1833. godine uvezla 42 milijun pijavica, kao nadopunu domaćem uzgoju.
- Tada su se primjenjivali nasilni laskativi, emetici koji su izazivali povraćanje i mučninu
- Nehumanost, barbarizam i šarlatanstvo bile su značajke medicine tog doba.

Psihijatrija tog doba

- Pacijenti u psihijatrijskim ustanovama su tretirani kao divlje životinje. Stavljeni su u okove, vezani, zatvarani u tamnice i podrumne, maltretirani, brutalno kažnjavani bičevanjem, tretirani lijekovima koji su izazivali povraćanje.
- Posebno brutalna je bila kazna kad su vezali pacijenta na drvenu dasku koja bi se onda silovito rotirala iz horizontalnog u vertikalni položaj.

Hahnemannov rad u psihijatrijskog ustanovi

- "Nikad ne dozvoljavam da se mentalno bolesne osobe kažnjavaju udarcima ili drugim bolnim postupcima, jer ne može se kazniti onoga koji nije kriv, a ovi pacijenti zaslužuju samo sažaljenje, a ovakvim grubim tretmanima samo se stanje pogoršava, a ne poboljšava. Doktor koji brine o tim nesretnim ljudima treba izazvati poštovanje i povjerenje. Njihovi ispadi neopravdane ljutnje trebaju izazvati samo sažaljenje nad njihovim jadnim stanjem." Hahnemann

Biografija Samuela Hahnemanna

Christian Friedrich Samuel Hahnemann

- **10.4.1755. – 2.7.1843.**
- Majka: Johanna Christiana Hahnemann
- Otac: Christian Goettfried Hahnemann
- Datum rođenja: 10.4.1755.
- Mjesto rođenja: Meissen, Njemačka

Studij medicine – Leipzig i Beč

- 1775. upisao studij medicine na Sveučilištu u Leipzigu (osnovano 1409.)
- Leipzig je tada slovio kao najveći centar kulture i edukacije u Europi
- Sam je financirao svoj studij prevodeći knjige s grčkog i engleskog jezika na njemački te podučavajući njemački i francuski jezik
- Preveo tijekom studija 4 knjige s engleskog na njemački jezik
- Frustriralo ga je da nije bilo bolnice u Leipzigu u kojoj bi mogao steći praksu, pa je otišao u Beč.
- Počeo raditi u bolnici, gdje je učio pod mentorstvom dr. Quarina, koji je bio liječnik Carice Marije Tereze i njezinog sina Cara Josipa II. Dr. Quarin je 1748. osnovao Opću bolnicu u Beču koja je kasnije dobila svjetsku reputaciju i postao je Rektor Sveučilišta.
- Samuel je jedini smio s njim u kućne posjete.

Hermennstadt

- Dr Quarin dogovorio je da Samuel ode u Transilvaniju (sada dio Mađarske) s Guvernerom Transilvanije, Baron Samuel von Brukenthal, koji je bio najbogatiji čovjek u zemlji.
- Samuel je dobio ulogu njegovog osobnog liječnika i knjižničara te gradskog liječnika.
- Boravio je u ovom gradu godinu i pol, gdje je usavršio njemački, latinski, grčki, engleski, španjolski jezik, a još nekoliko jezika je nešto slabije govorio.

Sveučilište u Erlangenu

- U proljeće 1779. otišao u Erlangen da završi svoj studij medicine, na kojem se poticala sloboda u razmišljanju i govoru.
- Ovdje je pod mentorstvom profesora Schrebera učio botaniku i diplomirao na temu "Sažetak o grčevima prema uzroku i načinu liječenja".
- Stekao titulu doktora medicine 10.8.1779.

Boravak u Hettstedtu

- Počeo je raditi u Hettstedtu. Tamo je svjedočio brutalnim postupcima liječenja putem puštanja krvi i korištenjem pijavica.
- To je bio početak njegove buntovnosti protiv medicine.
- "Ovdje je nemoguće razvijati se mentalno ili fizički", napisao je u travnju 1781., nakon provedenih 9 mjeseci u Hettstedtu – i otišao u Dessau.

Dessau

- Počinje učiti kemiju tijekom boravka u Dessau.
- Upoznaje apotekarevu kćer Johannu Henriette Leopoldine Kuchler, koja je tada imala 18 godina, u koju se zaljubljuje i s kojom se ubrzo ženi 17.11.1782.
- Johana i Samuel bili su u braku skoro 48 godina, do njezine smrti.
- Samuel se kasnije oženio po drugi puta, s francuskinjom Melanie i odselio u Pariz.

Prvi objavljeni radovi

- Leipzig, 1784. Upute za liječenje rana i čireva (192 str.), u kojem je iskazao svoje razočaranje tadašnjom medicinskom praksom. U tom se eseju zalagao za higijenu i tjelovježbu, kao i kretanje na svježem zraku.
- Dresden, 1785-1789, preveo novih 5 radova, ukupno 1.780 stranica. Napisao radove o trovanju arsenom i spolnim bolestima.
- Zanimljivost! Indirektan doprinos kemiji: test za vino, koji je usvojen u Prusiji i poznat kao Hahnemannov test za vino, kojim se otkrivala (namjerna ili nemarna) prisutnost otrovnog olova u vinu.

Ispred svog vremena...

- Dr. Hahnemann pisao je o brojnim temama koje su tada unaprijedile medicine i farmaciju
- "Svjež zrak, umjerena prehrana, puno svježeg zraka, tjelovježbe i sloboda kretanja, su glavni preduvjeti dobrog zdravlja."
- Napisao je "Priručnik za majke"
- Napisao je "Leksikon za farmaceute", kojeg je objavljeno ukupno 4 izdanja s pozitivnim kritikama, u kojem govori o idealnoj ljekarni budućnosti, koja će biti čista, u kojoj će lijekovi biti pripremljeni od čistih i svježih biljaka, otrovne tvari se drže pod ključem, a priprema lijekova je pouzdana, uz sve potrebne mjere predostrožnosti.

Torgau 1804-1811

- Proveo je 7 godina u Torgau
- Samuel, Johanna i djeca su brali biljke u poljima i na planinama.
- **Fragmenta de viribus** [1805] opisuje detalje prvih 27 dokazivanja homeopatskih remedia, uključujući remedije Pulsatilla, Ignatia, Aconite, Drosera i Belladonna.
- 1810. objavljuje prvo izdanje **Organona**, djela u kojem su napisane sve postavke liječenja homeopatijom

Leipzig 1812-1820

- Pokrenuo je poslijediplomski studij homeopatije na Sveučilištu u Leipzigu.
- Napisao je i obranio doktorsku disertaciju o Veratrum album, na latinskom jeziku, kao uvjet da može držati predavanja na sveučilištu.
- Na obrani je citirao dijelove rada na 8 različitih jezika, čime je zapanjio publiku.
- 29.12.1812. održao je prvo predavanje iz homeopatije na Sveučilištu.
- Dva puta tjedno su se održavala predavanja iz homeopatije.
- Vodio je aktivnu homeopatsku praksu.
- Sve veći broj liječnika pohađa njegova predavanja i dobiva sve više sljedbenika.
- Večernja predavanja održavaju se u Hahnemannovoj kući za prijatelje i studente.
- 1811-1821 piše i objavljuje **Materia Medica Pura**.

Hahnemann se tijekom svog radnog vijeka pobunio protiv:

- **medicine i liječnika:** navodi da su korumpirani, grubi, nasilni, prljavi, neučinkoviti i bezosjećajni.
- **bolnice:** navodi da su neadekvatne, s nedovoljno osoblja, prljave, nehigijenske.
- **farmaceuta:** navodi da su korumpirani, da naplaćuju napuhane cijene za lijekove sumnjive kvalitete.

Koethen 1821-1835

- U lipnju 1821., Hahnemann je dao otkaz na Sveučilištu u Leipzigu i preselio u Koethen.
- Vojvoda Ferdinand, vladar Koethena, bio je pacijent dr Hahnemanna.

- Vojvoda idaje dozvolu i azil za dr Hahnemanna u Koethenu.
- Proglašen je gradskim liječnikom” Hofrath”.
- Pacijenti su stajali u redu ispred Hahnemannove kuće.
- Dana 31.3.1832. kraljevskim dekretom ukinuta je dozvola da homeopatski doktori sami izdaju i pripremaju lijekove. Homeopat treba poslati pacijente u ljekarnu, a po potrebi mogu ako žele nadgledati kako apotekar izrađuje homeopatski lijek.
- Dana 22.1.1833. otvorena je homeopatska bolnica u Leipzigu u zgradi na 3 kata. U prizemlju je bilo izdavanje lijekova i biblioteka, a na katu su bile sobe za pacijente. Vlada je izdala dozvolu da se otvori homeopatska bolnica.

Pariz

- Dana 7.6.1835. odselio je sa suprugom Melanie u Pariz i više se nikad nije vratio u Koethen.
- Kraljevskim je dekretom dr. Hahnemannu dozvoljeno da u Parizu prakticira homeopatiju, gdje je sa suprugom Melanie vodio uspješnu homeopatsku praksu i napisao posljednje 6. izdanje Organona.
- Samuel Hahnemann umro je 2.7.1843. u 89. godini.
- Dana 24.3.1898. tijelo Samuela Hahnemanna je ekshumirano i prebačeno na groblje Pere Lachaise, gdje je ostalo do danas.

Sva prava pridržana. Niti jedan dio ovih materijala ne smije se reproducirati u bilo kojem obliku ili na bilo koji način, niti pohranjivati u bazu podataka bilo koje namjene bez prethodne pismene dozvole nositelja autorskih prava, osim u slučajevima kratkih navoda uz navođenje izvora.

© Annah d.o.o. za homeopatiju i potporu zdravlju

Zagreb, 2018.